

KINNITATUD
Keskkonnaameti
9.04.2024
korraldusega nr 1-3/24/178

Vääna-Viti ja Vääna-Posti loodusala (Vääna-Viti ja Vääna- Posti nahkhiirte püsielupaikade) kaitsekorralduskava

Sisukord

1. Alade iseloomustus	4
1.1. Vääna-Posti loodusala.....	4
1.2. Vääna-Viti loodusala.....	5
1.3. Uuritus ja seire	7
2. Kaitseväärtused ja kaitse eesmärgid	8
3. Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused	16
Kasutatud allikad	18

Kasutatud lühendid, mõisted ja selgitused

MO – maaomanik

KE – kaitse-eeskiri

Kaitseväärtus – kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk)

Kaitse eesmärk – kaitseväärtuse soovitud seisund

KeA – Keskkonnaamet

KAUR – Keskkonnaagentuur

KKK – kaitsekorralduskava

LKS – looduskaitseeadus

KA – kaitseala

LKA – looduskaitseala

RP – rahvuspark

PEP – püsielupaik

LoD – loodusdirektiiv (käsitleb ohustatud elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsepõhimõtteid)

LiD – linnudirektiiv (sätestab liikmesriikide õigused ja kohustused loodusliku linnustiku kaitseks ja kasutamiseks)

LoA – loodusala (loodusdirektiivi I ja II lisas nimetatud elupaigatüüpide või liikide kaitseks asutatud ala)

PLK – poollooduslik kooslus

RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

EELIS – Eesti Looduse Infosüsteem

SKV – sihtkaitsevöönd

PV – piiranguvöönd

SDF – Natura standardandmebaas

Säilitamine – olemasolevate väärtuste säilitamine (seisund ei muutu halvemaks, säilitamine ei tähenda seda, et seisund peab jääma samaks) (looduslik areng)

Seisundi parendamine – arvestatava esinduslikkusega (C) elupaikade seisundi parendamine (kraavide sulgemine, looduslikule arengule jätmine jms)

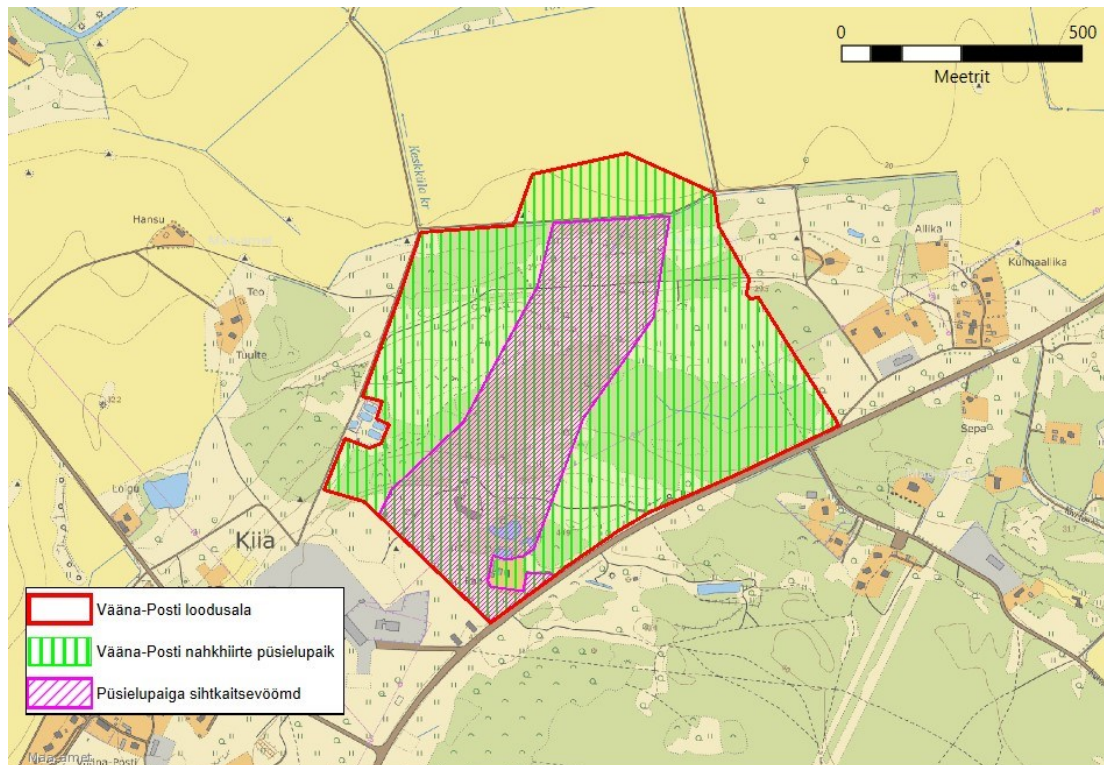
Taastamine – tegevused, mis on seotud olemasolevate, kuid halvenenud struktuuriga elupaikade taastamisega (näiteks PLKd, sood)

1. ALADE ISELOOMUSTUS

1.1. Vääna-Posti loodusala

Kaitstavate alade nimed	Vääna-Posti nahkiirte püsielupaik (KLO3000562)
Loodusala nimi	Vääna-Posti loodusala (EE0010175) (joonis 1)
Pindala	58,5 ha
Asukoht ja piirid	Harju maakond, Saue vald, Püha ja Kiia küla; asukoht Keskkonnaportaalis
Kaitsekord	Keskkonnaministri 12. juuli 2006. a määrus nr 50 „ Nahkiirte Vääna-Viti, Vääna-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri ” Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldus nr 615 „ Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri ”
Koostaja nimi	Anna Krete Kangur
Koostamise aasta	2024
Kaitsekorralduskava koostamise kord	Keskkonnaministri 2. novembri 2022. a määrus nr 50 „ Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine ”

Vääna-Posti loodusala on oluline talvituspaik tiigilendlasele ja teistele Eestis kaitse all olevatele nahkhiireliikidele. Maa-aluseid käike katavad osaliselt poollooduslikud kooslused. Tegevusena nähakse ette niitude taastamine ja hooldamine ning poollooduslike koosluste inventuur.

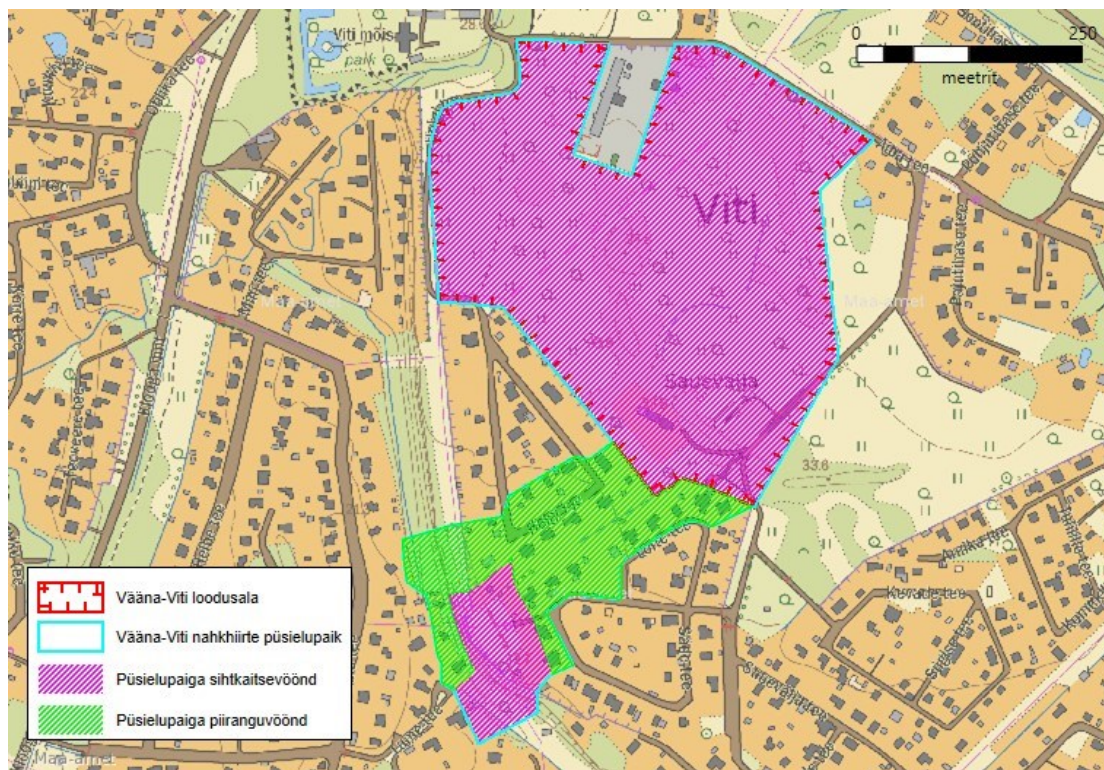

Joonis 1. Väana-Posti loodusala, Väana-Posti nahkhiirte püsielupaik, sihtkaitsevööndi piirid. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS kaardirakendus seisuga märts 2024).

1.2. Väana-Viti loodusala

Kaitstavate alade nimed	Väana-Viti nahkhiirte püsielupaik (KLO3000561)
Loodusala nimi	Väana-Viti loodusala (EE0010191) (joonis 2)
Pindala	16 ha
Asukoht ja piirid	Harju maakond, Harku vald, Viti küla; asukoht Keskkonnaportaalis
Kaitsekord	Keskkonnaministri 12. juuli 2006. a määrus nr 50 „ Nahkhiirte Väana-Viti, Väana-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri ” Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldus nr 615 „ Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri ”
Koostaja nimi	Anna Krete Kangur
Koostamise aasta	2024
Kaitsekorralduskava koostamise kord	Keskkonnaministri 2. novembri 2022. a määrus nr 50 „ Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine ”

Vääna-Viti loodusala on oluline talvitumispaik tiigilendlasele ja ka teistele Eestis kaitse all olevatele nahkhiireliikidele. Talvituvad nahkhiired elavad Peeter Suure merekindluse maa-alustes käikudes. Peamiselt on maa-alused käigud kaetud rohumaaga, kuid osaliselt jääb loodusalale ka aedlinna.

Joonis 2. Vääna-Viti loodusala, Vääna-Viti nahkhiirte püselupaik, piirangu- ja sihtkaitsevööndi piirid. (aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS kaardirakendus seisuga aprill 2024).

Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitstava ala valitsejale kaitse eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Vääna-Posti ja Vääna-Viti loodusala kaitsekorralduskava on koostatud tähtajatult. Kava vaadatakse üle ja uuendatakse põhjendatud juhtudel kaitseväärtuste kaitse tagamise eesmärgil lähtuvalt tulemuslikkuse hindamise või uue inventuuri andmetest.

1.3. Uuritus ja seire

Inventuurid ja uuringud

- 1989 – Vääna-Viti nahkhiirte talvitumispaiga kaitse alla võtmine
- 1994 – Eestimaa Looduse Fondi projekt „Käsiivalised”: Nahkhiirlaste esinemine Vääna-Posti looduslal
- 2000 – Pärandkoosluste Kaitse Ühingu projekt: Vääna-Posti elupaik lood ehk alvarid (6280*)
- 2015 – Poollooduslike koosluste inventuur Vääna-Posti looduslal (inv Toomas Kukk ja Rein Kalamees). Alale inventeeriti 18,1 ha elupaigatüüpi loopealsed (6280*) (B-esinduslikkus), 5 ha elupaigatüüpi puiskarjamaa (9070) (C- ja B-esinduslikkus), 1,8 ha elupaigatüüpi kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210) (B-esinduslikkus).

Vääna-Posti looduslal on vajalik üle vaadata poollooduslikud kooslused ning vajadusel lisada need riikliku kaitse alla. Korrigeerida tuleb standardandmebaasi andmeid, SDF-i on esitatud elupaigatüüp lood ehk alvarid (6280*) 32,1 ha.

Riiklikud seired

Vääna-Posti ja Vääna-Viti looduslal teostatakse nahkhiirte koosluste seiret.

Seiret teostatakse riikliku seire eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire alamprogrammi nahkhiired raames. Seire eesmärgiks on nahkhiireliikide arvukuse ja talvitumisedukuse jälgimine, samuti võimalike negatiivsete mõjurite väljaselgitamine ja informatsiooni kogumine nende mõju vähendamiseks vajalike ennetus- ja kaitsemeetmete väljatöötamiseks.

Inventuuride ja uuringute vajadus

Vajalik on jätkata riikliku seirega, et saada infot populatsiooni seisundist kui ka rakendatud kaitsemeetmete efektiivsusest. Vääna-Viti looduslal on vajalik läbi viia elupaikade inventuur.

2. KAITSEVÄÄRTUSED JA KAITSE EESMÄRGID

Vääna-Posti loodusala kaitse-eesmärkideks on elupaigatüübid lood ehk alvarid (6280*) ja kaitsealuse liigi tiigilendlane (*Myotis dasycneme*) elupaiga kaitse. Vääna-Posti nahkhiirte püsielupaigas kaitstakse nahkhiirlasi (liigini määramata).

Vääna-Posti püsielupaiga piiranguvöönd 38 ha on ja sihtkaitsevöönd 20,5 ha.

Vääna-Viti loodusala kaitse-eesmärk on II lisas nimetatud liigi tiigilendlase (*Myotis dasycneme*) elupaiga kaitse. Vääna-Viti nahkhiirte püsielupaigas kaitstakse nahkhiirlasi (liigini määramata).

Vääna-Viti nahkhiirte püsielupaiga piiranguvöönd on 3,7 ha ja sihtkaitsevöönd 17,4 ha.

Tabelites 1–4 võetakse kokku Vääna-Posti ja Vääna-Viti loodusala kaitseväärtuste hoidmisega seotud kaitse eesmärgid, soodsa looduskaitse seisundi saavutamist või hoidmist mõjutavad tegurid ning nende ärahoidmiseks või leevendamiseks ettenähtavad meetmed ning kaitsetegevuse oodatavad tulemused kaitsekorralduskava perspektiivis.

Tabel 1. Vääna-Posti loodusala kaitseväärtuste koondtabel

Kaitseväärtus ¹	Seisund ²	Kaitse eesmärk ³	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus ⁴	Märkused	Panus üldpindalasse / SDF-i (%) ⁵
Lood (alvarid) (6280*)	18,1 ha / B	Elupaigatüübi säilitamine 18,1 ha	Vananenud andmed	Taastamine 2,4 ha ja	Heas seisus elupaiku on	SDF-i järgi 32,1 ha	0,18/0,19

¹ KE (ja/ei) – on või ei ole hoiuala kaitse-eesmärk; LoA (ja/ei) – on või ei ole loodusala kaitse-eesmärk; LoD – loodusdirektiivi lisa number

² Elupaigatüübi esinduslikkus: A – väga hea, B – hea, C – arvestatav, p – potentsiaalne

³ Kaitse eesmärk seatakse aastaks 2050.

⁴ Oodatav tulemus seatakse aastaks 2050 ja tulemuslikkust hinnatakse iga 10 aasta tagant.

⁵ 2019. a loodusdirektiivi aruande andmete põhjal (<https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/habitat/report/>). Numbrid näitavad, milline on selle loodusala elupaigatüüpide osakaal kogu Eesti elupaigatüüpide / kõikide SDF-i kantud elupaigatüüpide pindalast.

KE – ei, LoD – I, LoA – jah			Võsastumine, kinni kasvamine	hooldamine 18,1 ha Inventuur Lisada siseriiklikuks eesmärgiks	säilinud 18,1 ha	PLK kihi järgi 18,1 ha	
Puiskarjamaad (9070) KE – ei, LoD – I, LoA – ei	0,2 ha / B 4,8 ha / C	Elupaigatüübi säilitamine 5 ha Elupaigatüüpi parendamine 4,8 ha	Vananenud andmed Võsastumine, kinni kasvamine	Taastamine 3 ha ja hooldamine 5 ha Inventuur Lisada siseriiklikuks ja loodusala eesmärgiks	Heas seisus elupaiku on säilinud 5 ha		
Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210) KE – ei, LoD – I, LoA – ei	1,8 ha / B	Elupaigatüübi säilitamine 1,8 ha	Vananenud andmed Võsastumine, kinni kasvamine	Taastamine 0,2 ha ja hooldamine 1,8 ha Inventuur Lisada siseriiklikuks ja loodusala eesmärgiks	Heas seisus elupaiku on säilinud 1,8 ha		

Tabel 2. Väana-Posti loodusala kaitseväärtuste koondtabel (liigid)

Kaitseväärtus	Seisund	Kaitse eesmärk	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus	Märkused
Natura eesmärgid						
Tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – jah	61 isendit	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 61 isendit	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine	Järelevalve Kehtib liikumiskiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 61 isendit	
Siseriiklikud eesmärgid						
Põhja-nahkhiir (<i>Eptesicus nilssonii</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	20 isendit	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 20 isendit	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine Toitumisalade (niitude) võsastumine	Järelevalve Kehtib liikumiskiirang PLK hooldamine	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 20 isendit	Viimane kinnitatud vaatlus 2023

Tõmmulendlane (<i>Myotis brandtii</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	1 surnud loom 2022. aasta vaatlus	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 1 isend	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine	Järelevalve Kehtib liikumispiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 1 isendit	
Veelendlane (<i>Myotis daubentonii</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	130 isendit 2023. aasta vaatlus	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 130 isendit	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine	Järelevalve Kehtib liikumispiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 130 isendit	
Pruun-suurkõrv (<i>Plecotus auratus</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	13 isendit 2023. aasta vaatlus	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine maksimaalses	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine	Järelevalve Kehtib liikumispiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused	

		võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 13 isendit			Elupaik on säilinud maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 13 isendit	
Tõmmu- või habelendlane (<i>Myotis brandtii/mystacinus</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	259 isendit 2023. aasta vaatlus	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 259 isendit	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine Toitumisalade (niitude) võsastumine	Järelevalve Kehtib liikumispiirang PLK hooldamine	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud maksimaalses võimalikus mahus 58,5 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 259 isendit	

Tabel 3. Väana-Viti loodusala kaitseväärtuste koondtabel (liigid)

Kaitseväärtus	Seisund	Kaitse eesmärk	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus	Märkused
Natura eesmärgid						
Tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – jah	2 isendit 2021. aasta vaatlus	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 2 isendit	Elupaikade(käikude) kahjustamine, häirimine	Kehtib liikumispiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 2 isendit	LoA pindala 16 ha PEP pindala 21,1 ha
Siseriiklikud eesmärgid						
Põhja-nahkhiir (<i>Eptesicus nilssonii</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	49 isendit	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine Toitumisalade (niitude) võsastumine	Kehtib liikumispiirang PLK hooldamine	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaiga on säilinud LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 49 isendit	LoA pindala 16 ha PEP pindala 21,1 ha

		Liigi arvukus alal on vähemalt 49 isendit				
Veelendlane (<i>Myotis daubentonii</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	2 isendit	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 2 isendit	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine	Kehtib liikumispiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 2 isendit	LoA pindala 16 ha PEP pindala 21,1 ha
Pruun-suurkõrv (<i>Plecotus auratus</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	2 isendit	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine	Kehtib liikumispiirang	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha	LoA pindala 16 ha PEP pindala 21,1 ha

		Liigi arvukus alal on vähemalt 2 isendit			Liigi arvukus alal on vähemalt 2 isendit	
Tõmmu- või habelendlane (<i>Myotis brandtii/mystacinus</i>) LKS – II, KE – jah, LoD – II, LoA – ei	4 looma (isendit)	Nahkhiirte talvitumiseks soodsate tingimuste tagamine Elupaiga säilitamine LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 4 isendit	Elupaikade (käikude) kahjustamine, häirimine Toitumisalade (niitude) võsastumine	Kehtib liikumispiirang PLK hooldamine	Nahkhiirte talvitumiseks on tagatud soodsad tingimused Elupaik on säilinud LoA 16 ha ja PEP 21,1 ha Liigi arvukus alal on vähemalt 4 isendit	LoA pindala 16 ha PEP pindala 21,1 ha

3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

Vajalike tegevuste tabelisse (tabel 4) on koondatud tööd, mis on vajalikud kaitse-eesmärkide saavutamiseks. Tabelit võidakse tulevikus täiendada.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) **esimene prioriteet** – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on kaitseväärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus (taastamine); kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus (inventee rimine);
- 2) **teine prioriteet** – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) **kolmas prioriteet** – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele (infotahvlid, külastustaristu)

Tabel 4. Vajalikud tegevused aastaks 2033

Jrk	Tegevuse nimetus	Maht	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
Inventuurid, seired, uuringud						
1	Nahkhiirlaste seire		Riiklik seire	KAUR	I	Korduv tegevus vastavalt riikliku seire kavale
2	Poollooduslike koosluste inventuur	24,9 ha	Inventuur	KeA	I	2025
Hooldus, taastamine, ohjamine						
3	Lood (alvarid) taastamine	2,4 ha	Koosluste taastamistöö	KeA/MO	I	2025
4	Lood (alvarid) hooldamine	18,1 ha	Koosluste hooldustöö	KeA/MO	I	Igal aastal
5	Puiskarjamaad taastamine	3 ha	Koosluste taastamistöö	KeA/MO	I	2025
6	Puiskarjamaad hooldamine	5 ha	Koosluste hooldustöö	KeA/MO	I	Igal aastal

7	Kuivad niidud lubjarikkal mullal taastamine	0,2 ha	Koosluste taastamistöö	KeA/MO	I	2025
8	Kuivad niidud lubjarikkal mullal hooldamine	1,8 ha	Koosluste hooldustöö	KeA/MO	I	Igal aastal
Taristu, tehnika, loomad						
9	Tarade, valveseadmete, infotahvlite hooldamine		Kaitsealuste objektide hooldamine	KeA/RMK	I	Vastavalt vajadusele
Kavad, eeskirjad						
10	Kaitsekorralduskava andmete üle vaatamine ja vajadusel uuendamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul
11	Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul
12	Vääna-Posti nahkhiirte püsielupaiga kaitse eesmärkide muutmine ⁶		Kaitsekorra muutmine	KeA	I	2033

Külastuskorraldus

Vääna-Viti ja Vääna-Posti nahkhiirlaste püsielupaiga sihtkaitsevööndis on blindaažides ja maa-alustes käikudes liikumine keelatud alates 01.09 kuni 30.04

Ligipääs Vääna-Posti käikudele on 2023. aasta seire andmetel piiratud tara ja lukustatud väravatega. Paigaldatud tarad ja valveseadmed olid terved, infotahvlid loetavad. Tarade tõttu on talvituspaikades Vääna-Posti 1 ja 2 talvised häiringud pea täielikult kadunud.⁷

⁶ Loodusala eesmärkide muutmise vajadus selgub pärast inventuuri tulemusi.

⁷ Riiklik Keskkonnaseire Programm. Eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire alamprogramm „Nahkhiired“. Talvine nahkhiirte seire 2023 kokkuvõte.

Kasutatud allikad

[Eesti Looduse Infosüsteem \(EELIS\)](#). Keskkonnaagentuur.

Keskkonnaministri 12. juuli 2006. a määrus nr 50 „[Nahkhiirte Vääna-Viti, Vääna-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri](#)”

[Looduskaitseseadus \(2004\)](#).

[Nahkhiirlaste \(Vespertilionidae\) kaitse tegevuskava](#). Keskkonnaamet.

[Natura Standardandmebaas](#)

Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldus nr 615 „[Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri](#)”

